

1 – 26 JUNI 2011

WWW.HOLLANDFESTIVAL.NL

HOLLAND

FESTIVAL

JAARVERANTWOORDING

Stichting Holland Festival

Piet Heinkade 5
1019 BR Amsterdam
tel 020 – 788 21 00
info@hollandfestival.nl
www.hollandfestival.nl

INHOUD

1. Holland Festival 2011	4
2. Communicatie & marketing	7
3. Externe betrekkingen, sponsor- en fondsenwerving	9
4. Board of Governors	11
5. Bestuur	12
6. Organisatie	14
7. Jaarrekening	15
8. Controleverklaring	40

BIJLAGEN

- Coproductie/samenwerking
- Totaalprogramma Holland Festival 2011
- Overzicht medewerkers
- Donateurs, sponsors, fondsen, instellingen
& partners

I. HOLLAND FESTIVAL 2011

Het Holland Festival 2011 was een van de grootste en breedst geprogrammeerde edities in zijn geschiedenis. Vanaf de opening tot het droomslot met zangeres *Fairouz* vierde het Holland Festival de schoonheid en de zeggingskracht van de kunsten.

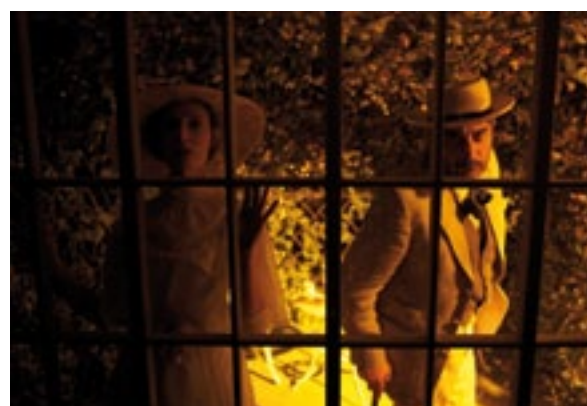
Het festival opende met de multidisciplinaire voorstelling *Mea Culpa, eine readymadeoper*. De titel had rechtstreeks betrekking op het levenswerk van maker Christoph Schlingensief, die alle aspecten van zijn ziekteproces als bron benutte voor een voorstelling die in eerste instantie wellicht ontregelde, maar uiteindelijk ontroering en medeleven opriep. Deze opening weerspiegelde de rode draad die door het festival liep: orde en chaos. Het publiek kon kiezen uit een breed palet aan voorstellingen. Meer dan ooit toonde het festival de rijkdom en vrijheid, in vorm en inhoud, van kunst van over de hele wereld. Een grote diversiteit kenmerkte het aanbod. Alleen al op theatergebied kon het publiek kiezen uit een locatieproject op de Zuidas of repertoire in de Stadsschouwburg Amsterdam, uit het beeldende theater van Romeo Castellucci of de stortvloed van woorden in een boekbewerking van The Wooster Group, uit hedendaagse vervreemding in Japan en een virtuoos fysiek geacteerd voorstelling uit Hongarije. De laatste theatervoorstelling van het festival was *The School for Scandal*, een coproductie met The Barbican Centre, in regie van Deborah Warner.

Orde en chaos, het Apollinische en het Dionysische waren bij uitstek de thema's van de opera *Dionysos* van Wolfgang Rihm. Deze componist was een van de twee ankers in de muziekprogrammering. Naast een opera (*Dionysos*) en een choreografie (*Jagden und Formen (Zustand 2008)* van Sasha Waltz) werden van zijn hand de cantate *Quid est Deus?* en het celloconcert *Versuchung* uitgevoerd.

Het tweede anker werd gevormd door een heel weekend gewijd aan de Griekse componist Iannis Xenakis. In het Muziekgebouw aan 't IJ werden vijf concerten gegeven, met daarin onder andere het zelden uitgevoerde *Terretektorh* en het 'ballet voor orkest en geluidsband' *Kraanerg*, waarbij Visual Kitchen in opdracht van het Holland Festival beeldmateriaal had gecreëerd. Het hele festival lang kon het publiek een tentoonstelling over Xenakis bezoeken, met vele handschriften, architectonische tekeningen, concepten, schetsen en grafische partituren.

Mea Culpa – Christoph Schlingensief

Before I Sleep – dreamthinkspeak

Ook had het Holland Festival een focus op de hedendaagse componist Thomas Adès met twee concerten in samenwerking met het Koninklijk Concertgebouworkest.

Hoogtepunten

In een leegstaand kantoorpand op de Amsterdamse Zuidas creëerde de Britse kunstenaar Tristan Sharps een wonderlijke wereld vol weemoed in *Before I Sleep*, een locatieproject gebaseerd op *De Kersentuin* van Tsjechov. De bezoeker bewandelde een individueel traject waarbij hij afwisselend in het Rusland van begin 20ste eeuw en het Nederland van nu terecht kwam. Met dit project bracht het Holland Festival, na *Orfeus* op het Hembrugterrein, opnieuw theater op een ongebruikelijke plek. *Before I Sleep* was tweeënhalve week lang te bezoeken. Het festival bracht nog een voorstelling in een lange serie: de Broadwayhit *Fela!* in regie van Bill T. Jones. In Koninklijk Theater Carré werd The Shrine nagebouwd, de fameuze club van de politiek activist/muzikant Fela Kuti. Voor het eerst bracht het festival een musical. De voorstelling, met in de hoofdrol de bij Dasarts (Nederlandse theater masteropleiding) afgestudeerde Sahr Ngaujah, trok van meet af

aan een gemêleerd publiek. In de slipstream hiervan vonden veel late night-activiteiten plaats.

De lange speelperiode van zowel *Fela!* als *Before I Sleep* was nieuw voor het Holland Festival. Van beide producties was de verwachting dat er een korte opstartperiode nodig zou zijn, met in een later stadium het voordeel van mond-tot-mondreclame. Ook speelde in de overweging voor een lange speelperiode mee dat beide voorstellingen atypisch waren voor het Holland Festival. De strategie heeft gewerkt, al trok de kostbare inspeelperiode een zware wissel op het programmeringsbudget.

Zoals de editie van 2010 een uitzonderlijke opening bracht met de Egyptische zangeres Amal Maher, kende de editie van dit jaar een extatische afsluiting. Na jaren voorbereiding was het gelukt de 'Engel van het Midden-Oosten', zangeres en icoon *Fairouz* naar het festival te halen. Een zeer divers publiek van over de hele wereld kwam naar Amsterdam om deze unieke avond live mee te maken. De ambitie van het Holland Festival om een breder publiek aan te trekken, zonder concessies te doen aan de missie van het Holland Festival – het nastreven van de hoogste kwaliteit – is geslaagd.

Publieksfavorieten in dit festival waren, naast *Fela!* en *Before I Sleep*, het muziektheaterstuk *Une flûte enchantée* in regie van Peter Brook, de Chinese Kunqu-voorstellingen en het magische *Birds with Skymirrors* van Lemi Ponifasio. En natuurlijk scoorde het slotconcert van *Fairouz* zeer goed, met in het publiek liefhebbers die van over de hele wereld naar Amsterdam kwamen. Zeer goed bezocht werden *Un Tramway* met de Franse actrice Isabelle Huppert en de dansvoorstellingen in de Stadsschouwburg Amsterdam. *The show must go on* van Jérôme Bel en *Nya* van Abou Lagraa, zorgden voor een gemêleerd publiek.

Eigen producties

Naast het Xenakis-weekend en het concert door *Fairouz* bracht het Holland Festival een derde eigen productie: de muziektheaterproductie *The Cricket Recovers*, naar een boek van Toon Tellegen, kreeg van Jean Kalman en Pierre Audi een nieuwe encensering met de jonge solisten van VocaalLAB Nederland.

Samenwerking in de stad

De samenwerking met de grote culturele instellingen in Amsterdam werd ook dit jaar gecontinueerd. Het Holland Festival bracht met De Nederlandse Opera

Fela! in de Bijenkorftetalage

Fairouz

Dionysos van Rihm in de Gashouder en vertoonde op groot scherm *Jevgeni Onjegin* in het Oosterpark. Met (leden van) het Koninklijk Concertgebouworkest werd een focus gelegd op het werk van Thomas Adès. Met een interactief kunstwerk van John Baldessari richtten het Holland Festival en het Stedelijk Museum zich op bezoekers van het Museumplein. Het Nationale Ballet gaf als eerste Nederlandse gezelschap een choreografieopdracht aan Sidi Larbi Cherkaoui voor een productie in het kader van het Holland Festival. In coproductie met het Holland Festival bracht Toneelgroep Amsterdam *De Russen!*, een festivalonderneming in de geest van *Romeinse Tragedies* uit 2007. De samenwerking met Frascati werd voortgezet met vier avontuurlijke theatervoorstellingen. Nieuw was de samenwerking op de Zuidas, waar met assistentie van Projectbureau Zuidas een uitstekende locatie (het FOZ-gebouw) beschikbaar werd gesteld voor *Before I Sleep* door een nieuwe festivalpartner, Ge&S Vastgoed.

Voor de Fuel-programmering werd samengewerkt met de volgende Amsterdamse instellingen: Bioscoop Het Ketelhuis, het Mint Hotel, de Bijenkorf, debatcentrum Spui25, de Koninklijke Neder-

landse Akademie van Wetenschappen en met Solid Ground Movement.

Samenwerking (inter)nationaal

Er werd gecoproduceerd dan wel samengewerkt met verschillende Nederlandse en internationale instellingen, zoals: The Barbican Centre, Odéon-Théâtre de l'Europe, Grand Théâtre de Luxembourg, spielzeit'europa|Berliner Festspiele, MC2: Grenoble, MAU, Societas Raffaello Sanzio, Salzburger Festspiele, Chekhov International Theatre Festival, Festival d'Avignon, Festival DIALOG Wrocław, New Zealand International Arts Festival, Askø|Schönberg, Residentie Orkest, Amsterdam Sinfonietta, Radio Filharmonisch Orkest, Groot Omroepkoor en Slagwerk Den Haag.

Educatie-participatie

Het Holland Festival organiseert sinds ongeveer tien jaar een programma van zowel besloten (op uitnodiging) als voor het publiek open activiteiten rondom de voorstellingen en concerten. Deze activiteiten dienen zowel voor het uitdiepen als voor het verbreden van de festivalthematiek van het betreffende jaar, voor het uitwisselen van kennis tussen internationale en Nederlandse kunstenaars en professionals, en voor het versterken van de banden van het festival met de stad. Dit gebeurt onder de noemer Fuel.

Het aantal gratis toegankelijke activiteiten van het festival is weer uitgebreid. Zo waren er traditiegetrouw de themabijeenkomst in Spui25 (*The trouble with Nigeria*), de inleidingen en nagesprekken bij de voorstellingen en een beeldende installatie (*Baldessari op het Museumplein*). Natuurlijk was het Oosterpark een grote publiekstrekker met de gratis toegankelijke live uitzending van *Jevgeni Onjegin*. Nieuw waren de late night-concerten in het Mint Hotel, de nieuwe festivallocatie waar dit jaar ook de lunchconcerten plaatsvonden.

In Frascati voerde Arjan Peters, de enige Nederlandse recensent die ooit Haruki Murakami live geïnterviewd heeft, een gesprek met Arnoud Noordegraaf en Adrian Hornsby naar aanleiding van de productie *A.M.* Sharon Kanach, een van de twee curatoren van de Xenakis-tentoonstelling, heeft een rondleiding gegeven voor belangstellenden. Daarnaast kon het publiek in de slipstream van *Mea Culpa* en *Via Intolleranza II* van Christoph Schlingensiefel naar een selectie van zijn films, en in het kader van de aanwezigheid van The Wooster Group naar drie films

over medeoprichter Spalding Gray. In Bioscoop Het Ketelhuis vond ook een grote boekpresentatie plaats van *Mickery Theater, an imperfect archeology*, van Mike Pearson. Het werd een waardige reünie van de velen die met Ritsaert ten Cate hadden gewerkt.

Voor verschillende doelgroepen organiseerde het Holland Festival masterclasses, die soms heel praktijkgericht waren, zoals de meeting van de dansers van Solid Ground Movement en de Algerijnse dansers van de productie *Nya*. Zij deden gezamenlijk een training en de Solid Ground-leden voerden daarna een gesprek met choreografen Abou en Nawal Lagraa. Vijftig studenten van de Rijksuniversiteit Groningen hadden een ontmoeting met de Hongaarse regisseur Zoltán Balász, voorafgaand aan de voorstelling *Leonce & Lena*. Een student van de Universiteit Utrecht heeft een opdracht vervuld naar aanleiding van *The show must go on* van Jérôme Bel. Naar aanleiding van *The Edge of Heaven*, het project waarvoor Gary Lucas uitgebreid onderzoek deed naar Chinese popmuziek uit de jaren dertig, gaf de meester zelf een masterclass aan zes gitaristen die uit de hele Randstad afkomstig waren.

Een bijzondere activiteit vormde de auditie voor *Une flûte enchantée* van Peter Brook. Deze voorstelling ging in het najaar van 2011 op tournee naar onder andere Zuid-Amerika en Brook zocht een nieuwe zangeres voor de rol van Pamina en vroeg het Holland Festival naar geschikte kandidaten. Samen met het Koninklijk Conservatorium in Den Haag zijn zes zangeressen gevonden die op de voorstellingsdagen in Amsterdam kwamen voorzingen. Brook was zeer te spreken over de kandidaten, van de zes waren er twee zeer geschikt. Aylin Sezer, een van de twee, heeft de tournee door Zuid-Amerika gedaan en nog vijftien voorstellingen in Europa.

2. COMMUNICATIE & MARKETING

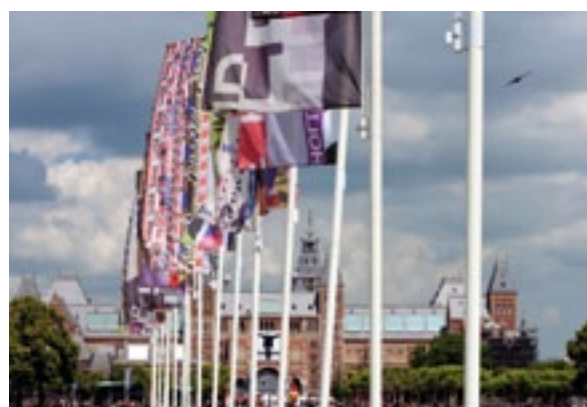
Doelstellingen en doelgroepen

De afdeling communicatie & marketing had in 2011 als doelstelling het genereren van zoveel mogelijk festivalbezoekers en het aanspreken van nieuwe doelgroepen om de samenstelling van het publiek te verbreden. Daarnaast is het genereren van vrije publiciteit in zowel de nationale en internationale geschreven media, online media en op radio en televisie een hoofdtaak van de afdeling.

Om zoveel mogelijk bezoekers naar het festival te halen werd in de aanpak een onderscheid gemaakt tussen nieuw en bestaand publiek. Voor het bestaande publiek werd een retentieprogramma opgezet om herhaalbezoek te generen; een aantal voorstellingen werd selecteerd voor het interesseren van nieuwe doelgroepen voor het festival.

Verbreding en verjonging

De voorstellingen *Nya* van Abou Lagraa en *The Long Count* van leden van The National bleken erg geschikt voor het aantrekken van nieuwe doelgroepen. Veel jongeren bezochten de voorstellingen met als resultaat een mix van jong en oud, bestaand en nieuw publiek. De voorstelling *Fela!* trok een zeer gemêleerd publiek mede door samenwerkingsverbanden met MC Theater, ZO! Cultuur Zuidoost, New Dance Studio's, en de inzet van social media en Nigeriaanse internettelevisie. Het slotconcert van *Fairouz* werd geheel gepromoot via social media. Fans van over de hele wereld kwamen naar Amsterdam om haar te zien. Het festival trok 25% nieuwe bezoekers. Uit publieksonderzoek gehouden in juli 2011 bleek dat nieuwe bezoekers gemiddeld jonger waren dan bestaande bezoekers. Om nieuw publiek festivalbreed te werven werd het

HF Young-programma voor jonge werkenden in de leeftijd van 25 tot 39 uitgebreid. In dit programma kon de doelgroep zeven geselecteerde voorstellingen bezoeken tegen gereduceerd tarief. Na afloop van de voorstellingen waren er netwerkborrels. Om de aanwas te stimuleren werd een ambassadeursnetwerk van elf personen ingesteld: HF Young Circle. Na 'lid' te zijn geworden van de HF Young-community via LinkedIn of Facebook bezochten 672 jongeren met dit programma het festival (in 2010 was dit 140).

Het festival heeft Facebook en Twitter actief ingezet om jong publiek te bereiken. Vooral berichtgeving rondom voorstellingen voor een jongere doelgroep bleek zeer effectief. Het aantal volgers op Twitter, Facebook en LinkedIn steeg van ruim 1.500 naar ruim 4.000.

Om alle groepen op Facebook, Twitter, LinkedIn, HF Young en de website van het Holland Festival te verbinden werd *hollandfestivalblog.nl* opgericht, een digitale dagkrant met daarop columns, foto's, Jonge Gasten-filmpjes, vox pops, snapshots en samenkomst van berichtgeving op de social media. Het gemiddeld aantal unieke bezoekers per dag lag op 622.

Bestaand publiek

Om een gedegen retentieprogramma op te zetten heeft de communicatie- en marketingafdeling de afgelopen vier jaar een bijna volledige database opgebouwd van haar klanten. Door de database te segmenteren kreeg het publiek meer toegespitste informatie. Hiermee haalde het festival ruim 75% bezoekerretentie.

Mediapartners

Voor het vierde jaar waren VPRO en NTR weer mediapartner van het Holland Festival. Met deze succesvolle samenwerking bereikte het festival op televisie ruim 652.000 kijkers. Gezamenlijk waren zij verantwoordelijk voor vier Holland Festival specials op Nederland 2. Door de mooie time slots op zondagavond om 19.30 uur trokken deze specials meer kijkers dan de jaren daarvoor. Op de radio werden veel concerten uitgezonden waardoor een veelvoud aan luisteraars werd bereikt die niet bij de concerten aanwezig was.

De VPRO Gids bracht voor de vierde keer een 48 pagina's dikke, redactioneel onafhankelijke bijlage uit die weer een goede aanjager bleek voor de kaartverkoop. Het festival sloot een overeenkomst met De Groene Amsterdammer die tevens een redactionele special aan het festival besteedde. Time Out Amsterdam, het internationale magazine, bracht als mediapartner een Holland Festivalbijlage uit gericht op toeristen en expats.

Speciaal voor de productie *Fela!* werd een mediapartnerschap afgesloten met Het Parool, dat het festival exposure opleverde in de krant, op internet en op de Amsterdamse zender AT5. Tevens werd er een overeenkomst gesloten met outdoorgigant JCDecaux die zorgde dat de *Fela!*-affiches in de hele Randstad in deabri's en mupi's hingen.

Vrije publiciteit

Het Holland Festival kreeg weer ruim aandacht in de media, wat nog steeds een van de belangrijke pijlers onder de kaartverkoop blijkt. Vooral voorbeschouwingen in de landelijke pers geven een aanwijsbare push aan de kaartverkoop. In de geschreven media verschenen ruim 700 artikelen over het festival met een mediawaarde van ruim € 5.000.000. Ook de buitenlandse pers uit onder andere de Verenigde Staten, het Midden-Oosten, Australië en België was vertegenwoordigd.

Terretekorb in het Xenakis-weekend.

Mint Hotel

Joint promotions

De Bijenkorf participeerde weer door de hoeketalage Dam/Damrak ter beschikking te stellen voor voorproefjes uit het festival. Daarnaast stelde sponsor Mint Hotel zijn gevel ter beschikking om het Holland Festival te afficheren. Met het Belgische bedrijf Ediat werd een programmakrant voor *Fela!* gemaakt die verspreid werd in een oplage van 25.000. De advertentieinkomsten voor deze krant waren dekkend.

Communicatiemiddelen

Drukwerk

De programmapocket van het Holland Festival werd gedrukt in een oplage van 55.000. Hiervan werden er 25.000 verzonden in een direct mailing aan het vaste Holland Festivalpubliek. De overige pockets werden verspreid via de locaties en grote boekhandels in Nederland. Daarnaast werd er een programmaprochure gemaakt in een oplage van 55.000. Deze werd in zijn geheel verspreid via distributiekanalen bij openbare bibliotheken, cafés, restaurants en dergelijke.

Internet

Steeds meer tickets voor het festival worden verkocht via de Holland Festivalwebsite. Net als in 2010 was de website het populairste verkoopkanaal.

Advertenties

Advertenties werden op drie niveaus ingezet:

- bij de start van de kaartverkoop op corporate niveau met de boodschap ‘Koop nu tickets’;
- in aanloop naar het festival met programmaoverzichten en -selecties;
- vlak voor en tijdens het festival op voorstellingsniveau.

Radiospots

Het festival maakte zes radiospots voor zes verschillende voorstellingen. Deze werden uitgezonden op de volgende zenders: Radio 1, Radio 2, Radio 4, Radio 6, Sky Radio, Club paradise FM, Radio Double7 FM en RadioMart.

Televisiespots

Voor *Fela!* werd een Ster & Cultuurspot ontwikkeld die 69 keer werd uitgezonden. Daarnaast werd in samenwerking met Het Parool een *Fela!*-promospot gemaakt die werd uitgezonden op AT5 en RTV Noord-Holland.

Programmaboekjes

Voor nagenoeg alle theater-, muziektheater- en dansprogramma's werden tweetalige programma-boekjes geproduceerd. Voor de concerten werd of een programmaboek of een uitdeelvel gemaakt.

Outdoor & Citydressing

Het Holland Festival heeft verschillende outdoor-campagnes. In maart en april hingen in Amsterdam A0-affiches en affiches in deabri's en mupi's om het festival en de kaartverkoop te promoten. In mei en juni hing er eveneens een grote campagne in Amsterdam, Haarlem, Den Haag en Utrecht. Voor *Fela!* werd een grote Randstedelijke campagne opgezet met mediapartner JCDecaux en met Centercom. Tijdens het festival werden alle Holland Festivallocaties weer 'aangekleed' en wapperden op vele bruggen in Amsterdam de Holland Festivalvlaggen.

Onderzoek & cijfers

Direct na het festival heeft Motivaction in opdracht van het Holland Festival een groot publieksonderzoek gehouden in vervolg op het onderzoek uit 2009.

Nya – Abou Lagraa

The School for Scandal – Deborah Warner

Hieruit kwam onder andere het volgende naar voren:

- het Holland Festivalpubliek is hoog opgeleid;
- 39% van de bezoekers komt uit Amsterdam (in 2009 was dit 42%);
- de nieuwe Holland Festivalbezoekers zijn jonger dan de herhaalbezoekers;
- het festival trekt nog altijd ware cultuur-‘omnivoren’;
- 75% van de bezoekers is herhaalbezoeker;
- het Holland Festival wordt ten opzichte van 2009 als minder drempelig ervaren.

Het Holland Festival trok in 2011 85.717 bezoekers. Het aantal televisiekijkers bedroeg 652.000.

3. EXTERNE BETREKKINGEN, SPONSOR- EN FONDSWerving

Ook in 2011 ontving het Holland Festival naast de structurele subsidie van het ministerie van OCW en de gemeente Amsterdam aanzienlijke bijdragen van private partijen. Het SNS REAAL Fonds is als hoofdbegunstiger tot en met 2013 aan het Holland

Festival verbonden; met de Turing Foundation loopt een meerjarige overeenkomst van ondersteuning tot en met het festival van 2012. Het Prins Bernhard Cultuurfonds, de BankGiroLoterij, Stichting Dioraphte en het VSBfonds ondersteunden ook in 2011 het Holland Festival.

Sponsorbijdragen ontving het festival van: Meyer-Bergman/Westergasfabriek, Buma Cultuur en het advocatenkantoor Clifford Chance LLP. Ook een aantal bedrijven gevestigd op en rond de Amsterdamse Zuidas steunde het Holland Festival met een (kleinere) sponsorbijdrage in verband met de locatievoorstelling *Before I Sleep* aldaar. Met Rabobank Amsterdam werd najaar 2010 contact gelegd dat leidde tot een aanzienlijke sponsorovereenkomst voor 2011.

Bedrijfsvrienden van het Holland Festival 2011 waren: Accenture B.V., Beam Systems, De Nederlandsche Bank N.V., DLA Piper N.V., ING Groep, Rabobank Nederland, Ten Have Change Management, WPG Uitgevers B.V.

Publieke instellingen die met hun bijdrage het festival ondersteunden zijn: het Goethe-Institut, het Institut Français des Pays-Bas/Maison Descartes, en de Duitse en Amerikaanse Ambassade. Ook ontving het Holland Festival Europese ondersteuning uit het Réseau Varèse en de nieuwe Europese regeling voor Europese festivals, Strand 1.3.6.

Het Holland Festival heeft in 2010 de Board of Governors opgericht, een groep vermogende particulieren die het festival met een aanzienlijke jaarlijkse bijdrage ondersteunt, en tevens bestuur en directie van gevraagd en ongevraagd advies dient. Werd in juni 2010 begonnen met tien Governors, in december 2011 is dit aantal gegroeid tot zestien. Onder hoofdstuk 4, Board of Governors, wordt ingegaan op de vergaderingen van de Board.

Het Holland Festival voerde in 2011 gericht beleid om het aantal particuliere donateurs, verenigd in de Cultuurminnaars (€ 45, € 250 en € 1.500) uit te breiden. Hiertoe werd in mei de folder 'Steun het Holland Festival' uitgebracht die gedurende het festival werd uitgedeeld en na afloop van het festival werd verstuurd naar een groot deel van de festivalbezoekers. Dit leidde tot een directe aanwas van 101 Liefhebbers (€ 45), 27 Begunstigers (€ 250) en 5 Beschermers (€ 1.500).

The Cricket Recovers – Richard Ayres

Alle genoemde partijen: sponsors, bedrijfsvrienden, private fondsen en particulieren dragen bij aan het maatschappelijk en financieel draagvlak van het festival.

Om het contact met deze waardevolle relaties te onderhouden is een aantal evenementen georganiseerd. Op 12 april 2011 werd een exclusieve relatieontvangst gehouden bij bestuursvoorzitter Martijn Sanders. Holland Festivaldirectie en festivalkunstenaar Tristan Sharps (regisseur van de festivalhit *Before I Sleep*) gaven een toelichting op het komende festival voor zo'n 50 bijzondere relaties. De bijeenkomst, die ook werd bijgewoond door de Amsterdamse wethouder Cultuur Carolien Gehrels en burgemeester Eberhard van der Laan, werd door de aanwezigen bijzonder op prijs gesteld.

Op 1 juni 2011 opende het Holland Festival met *Mea Culpa* van de Duitse regisseur Christoph Schlingensiefel. De opening werd bijgewoond door Hare Majesteit de Koningin, de staatssecretaris van het ministerie van OCW de heer Zijlstra, de Ambassadeurs van Duitsland, Hongarije, Japan, Senegal en een vertegenwoordiger van de Russische Ambassade. De

avond werd feestelijk afgesloten in de foyer van Het Muziektheater Amsterdam.

Op 24 juni organiseerde het Holland Festival in de Stadsschouwburg Amsterdam rond *The School for Scandal* van regisseur Deborah Warner de jaarlijkse Vriendenvoorstelling waarmee het festival subsidiënten, sponsors, bedrijfsvrienden en particuliere donateurs dankte voor hun steun en bijdrage.

De najaarsbijeenkomst voor relaties van het Holland Festival is in 2011 om praktische redenen uitgesteld tot januari 2012.

Het Holland Festival organiseerde tijdens het festival drie introductiebijeenkomsten voor bedrijven en particulieren. Een aantal bestaande relaties (bedrijfsvrienden en particulieren) werd gevraagd enkele interessante 'prospects' uit te nodigen om een voorstelling bij te wonen en na afloop daarvan met de directie kennis te maken. Dit leidde tot een aantal interessante vervolgspraken.

De bijdragen van private fondsen bedroegen € 558.000 (in 2010 € 523.000), publieke fondsen en instellingen droegen € 155.000 bij (in 2010 € 119.000). Inkomsten uit sponsoring bedroegen € 221.000, waar in 2010 € 143.000 werd gegenereerd. Overige private inkomsten (coproductiebijdragen, bedrijfsvrienden en particuliere donaties) bedroegen in 2011 € 331.000 (in 2010 € 284.000).

In 2011 vroegen bestuur en directie aan het bureau Naomi Russell & Partners om een bondig vervolg op haar advies de eigen inkomsten van het Holland Festival te vergroten. Dit beknopte advies behelsde onder meer een implementatiestrategie. Gezien de uitdagingen die er liggen op het gebied van externe financiering werd zomer 2011 besloten een tweede medewerker aan te trekken. Half november 2011 verliet hoofd externe betrekkingen Ingrid Jansen het festival, op 1 november traden Esther van der Veldt (medewerker) en Marischka Leenaers (hoofd a.i.) aan en werd besloten de afdeling externe betrekkingen om te dopen tot afdeling sponsor- en fondsenwerving.

4. BOARD OF GOVERNORS

De in 2010 opgerichte Board op Governors kwam in aanwezigheid van het Holland Festivalbestuur en -directie in 2011 twee keer bijeen: op 12 april (voor-

Xenakis-weekend – Slagwerk Den Haag

afgaand aan de exclusieve relatiebijeenkomst) en op 23 november. Tijdens de aprilvergadering werd de aanpak sponsor- en fondsenwerving besproken; Naomi Russell gaf een presentatie en er werd gediscussieerd over de rol van individuele Governors ter ondersteuning van het ingezette traject. Voorafgaand aan de novembervergadering kregen de Governors een exclusieve rondleiding door het Eye Film Instituut Nederland, het nieuwe filmmuseum-in-aanbouw dat vrijstaat aan de noordzijde van het Amsterdamse IJ. Tijdens de daaropvolgende vergadering werd de situatie met betrekking tot de nieuwe Basis Infrastructuur en het gemeentelijke Kunstenplan besproken en de gevolgen van de aankomende bezuinigingen voor het Holland Festival. Ook werd stilgestaan bij de artistieke processen en keuzes die leiden tot de Holland Festivaleditie van 2012.

De Board of Governors bestond in december 2011 uit: G.J. van den Bergh en C. van den Bergh-Raat, R.F. van den Bergh, W.L.J. Bröcker, J. van den Broek, V. Halberstadt, J. Kat en B. Johnson, I. en M. van Poecke, T. en M. Meijer-Bergmans, S. Noorda en M. van der Weij, R.J. en M. van Ogtrop-Quintus, F. van Rappard-Wanninkhof, A. Ruys en M. Ruys-van Haften, S. Tóth en E. Wessels-van Houdt. Ook

J. Fleury en M. Sanders zijn Governors, maar maken als bestuurslid van het Holland Festival geen deel uit van de Board.

5. BESTUUR

Het bestuur van het Holland Festival bestond per 31 december 2011 uit Martijn Sanders (voorzitter), Renze Hasper (penningmeester), Marjet van Zuijlen (secretaris), Joachim Fleury en Mavis Carrilho. Het bestuur vergaderde in 2011 op 2 februari, 18 april en 6 september. Op 23 november kwamen wegens veel ad hoc afzeggingen voorzitter, penningmeester en zakelijk directeur bijeen om lopende zaken te bespreken. Het bestuur kwam tijdens het festival informeel bijeen tijdens een etentje voorafgaand aan een festivalpremière.

De vergadering op 6 september werd gevolgd door een strategische bijeenkomst waarbij ook programmeurs Lieven Bertels, Jochem Valkenburg en Annemieke Keurentjes aanwezig waren. Tijdens deze bijeenkomst werden de artistieke kernwaarden en uitgangspunten van het festival besproken, met het oog op de te schrijven subsidieaanvragen voor het ministerie van OCW en de gemeente Amsterdam.

Governance

Het bestuur onderschrijft de code cultural governance en volgde de aanbevelingen uit de code op. De voorzitter heeft met verschillende leden van het bestuur gesproken en individueel en collectief functies besproken.

In het bestuur kwamen de volgende onderwerpen ter sprake.

Sponsor- en fondsenwerving, mecenaat

Het bestuur heeft ook in 2011 veel aandacht besteed aan sponsor- en fondsenwerving en het bevorderen van mecenaat. Het bestuur ondersteunt de directie in een actieve en structurele aanpak en keurde de uitbreiding van de vaste staf van het festival met een tweede medewerker sponsor- en fondsenwerving goed. Ook introduceerden bestuursleden het Holland Festival bij zakelijke en particuliere relaties.

Gezien het feit dat de komende jaren nog actiever gezocht moet worden naar partners in het bedrijfsleven, heeft het bestuur besloten uit te breiden met een zesde lid. Het profiel van dit bestuurslid is de aanwezigheid van een actief netwerk in het Nederlandse

Publiek in de rij voor het concert van *Fairouz*.

bedrijfsleven en de bereidheid (de directie van) het Holland Festival te introduceren binnen dit netwerk. Voor de benoeming van een zesde bestuurslid zijn de statuten van Stichting Holland Festival aangepast. In januari 2012 zal worden overgegaan tot de benoeming van Ben Noteboom (CEO Randstad Holding) als lid van het bestuur van het Holland Festival.

Toekomst

Het bestuur heeft in 2011 meerdere keren de toekomst van het festival in het licht van aanstaande bezuinigingen en nieuwe Basis Infrastructuur besproken. Het bestuur van het Holland Festival betreurt de mate van bezuinigingen en de snelheid waarmee deze worden ingevoerd, maar is van mening dat de organisatie van het festival in staat is een festival van gelijke artistieke reputatie en publieke impact te blijven organiseren. Tevens is en blijft het bestuur, samen met de directie, ambitieus in het genereren van meer eigen inkomsten.

Financiën

Het Holland Festival heeft over de afgelopen jaren een bescheiden vermogen opgebouwd als gevolg van vier opeenvolgende jaren met een positief resultaat.

Mede daarom besloot het bestuur een deel van het opgebouwde eigen vermogen als ‘artistiek durfkapitaal’ in te zetten om zo de bijzondere producties *Fela!*, *Before I Sleep* en *Fairouz* mogelijk te maken. In december 2010 is een begroting met een tekort van € 280.000 opgesteld, die echter in verband met tegenvallende kosten op 18 april 2011 werd herzien tot de definitieve begroting waarin opgenomen een tekort van € 498.000.

Het festival sloot 2011 af met een tekort van € 516.000, € 18.000 nadeliger dan begroot. Bij de baten was er sprake van een tegenvaller in de publieksinkomsten ten bedrage van € 350.000. De baten uit subsidies en bijdragen uit publieke middelen bedroegen echter ruim € 100.000 meer dan begroot. Als gevolg van de verwachting omtrent het tekort is al in de aanloop naar het festival gepoogd waar mogelijk te besparen. Bij de lasten is er mede daardoor op het gebied van de beheerkosten € 21.000 bespaard en is bij de activiteitenlasten een besparing van € 187.000 gerealiseerd.

Net als in voorgaande jaren besloot het bestuur overeenkomstig eerder gehanteerde verdeelsleutels het resultaat voor een bedrag van € 266.000 in mindering te brengen op het Bestemmingsfonds OCW en een bedrag van € 250.000 in mindering op de algemene reserve.

Dit negatieve exploitatieresultaat, de toegenomen vorderingen op Europese subsidieverstrekkingen en het feit dat Holland Festival zich vroegtijdig financieel heeft geëngaat aan toekomstige producties, leidde aan het einde van het boekjaar tot een zeer tijdelijk tekort aan liquide middelen. Dit tekort werd met behulp van een rekening-courantkrediet onderzocht waardoor Holland Festival aan zijn financiële verplichtingen kon blijven voldoen.

Al in de loop van 2011 was beleid geformuleerd om de vermogenspositie in de toekomst weer op niveau te krijgen, ook om waar nodig delen ervan te kunnen aanspreken als ‘artistiek durfkapitaal’ om belangwekkende producties mogelijk te maken, onder andere ter verwezenlijking van de doelstellingen op het gebied van publieksverbreding, initiatief, coproducties en samenwerking. Als onderdeel van dit beleid wordt voor het komende festivaljaar (2012) aangestuurd op een positief exploitatieresultaat. Mede op grond daarvan kan de eigen vermogenspositie van het Holland Festival als redelijk gezond worden gekenschetst.

Doelstellingen

Het festival van 2011 was een van de grootste in de geschiedenis van het Holland Festival. Het Holland Festival bereikte op alle fronten zijn doelstellingen. De gewenste aanzet tot publieksverbreding werd gerealiseerd door de uitzonderlijk feestelijke slotavond met het Libanese icoon *Fairouz*, de bijzonder goed bezochte gratis vertoning van de opera *Jevgeni Onjegin* in het Oosterpark, de dansvoorstelling *Nya* in de Stadsschouwburg Amsterdam en de uiteindelijk steeds beter bezochte Broadway-musical *Fela!*.

Directie en bestuur realiseren zich terdege dat de aangekondigde bezuinigingen van de Rijksoverheid en gemeente Amsterdam hun weerslag zullen hebben op de mogelijkheden van dit festival op de korte termijn. Het Holland Festival zet offensief in op het verder aanboren van andere geldbronnen en anticipeerde daarop al in 2011 met uitbreiding van de staf op het gebied van sponsor- en fondsenwerving. De voorgenomen bezuinigingen voor 2012 en verder zullen de bedrijfsvoering van het Holland Festival naar verwachting niet in gevaar brengen. Enig effect op de te leveren prestaties is echter niet ondenkbeeldig. Er

spelen op dit moment geen andere zaken die nu of in de toekomst van invloed kunnen zijn op het functioneren van de instelling.

Treasury

Voor het beheer van de liquide middelen waren in overleg met het bestuur de volgende geldmarktinstrumenten toegestaan: rekening-courant bij een bank, kasgeld, depositorekening bij een bank of zakelijke spaarrekening bij een bank. Reeds in 2010 was met de huisbankier afgesproken renteverlies wegens aanhouden van tegoeden in vreemde valuta en valutari-sico's bij financiële afwikkeling van verplichtingen in vreemde valuta te ondervangen door het aangaan van termijnaffaires.

6. ORGANISATIE

Het aantal vaste medewerkers van het Holland Festival bestond per 31 december 2011 uit 14 personen met een dienstverband voor onbepaalde tijd, dan wel een dienstverband voor één jaar. Het totaal aantal fte's bedroeg per 31 december 2011: 12,5.

Het aantal tijdelijke medewerkers tijdens de voorbereidingen van het Holland Festival bedroeg in 2011 zo'n 41, daarnaast werden gedurende het festival zo'n 106 'oproepkrachten' bij het festival betrokken, meest jonge mensen die ingezet werden bij publieksbegeleiding, kaartverkoop en transportdiensten. Extra technisch personeel werd bij een extern bureau ingehuurd.

Het Holland Festival heeft geen eigen CAO, de CAO Theater van de Nederlandse Associatie voor Podiumkunsten (NAPK) wordt als richtlijn gebruikt. Het festival volgt functie-indelingen en salaristabellen van deze CAO voor salariering van eigen personeel. Het Holland Festival heeft een pensioenregeling afgesloten met het Pensioenfonds Kunst en Cultuur en is aangesloten bij de werkgeversvereniging 'Werkgevers in de Kunsten'.

Amsterdam, 26 maart 2012

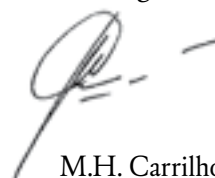

M. Sanders
Voorzitter

R.P. Hasper
Penningmeester

M.M. van Zuijlen
Secretaris

M.H. Carrilho

J. Fleury

B. Noteboom

7. JAARREKENING

7.1 Balans per 31 december 2011

In € na resultaatbestemming

ACTIVA

	31 dec. 2011	31 dec. 2010
Vaste activa		
Materiële vaste activa	72.030	108.828
Vlottende activa		
Vorraden	4.105	–
Vorderingen	703.609	622.788
Liquide middelen	5.959	605.376
Totaal vlottende activa	<u>713.673</u>	<u>1.228.164</u>
Totaal activa	<u>785.703</u>	<u>1.336.992</u>

PASSIVA

	31 dec. 2011	31 dec. 2010
Eigen vermogen		
Stichtingskapitaal	45	45
Algemene reserve	30.362	280.403
Continuïteitsreserve	100.000	100.000
Bestemmingsfonds OCW	66.440	332.177
Coproductiefonds Holland Festival	66.920	66.920
Totaal eigen vermogen	<u>263.767</u>	<u>779.545</u>
Kortlopende schulden		
Crediteuren	121.678	402.944
Rekening-courant bank	115.939	–
Belastingen/premies	45.105	36.792
Overige schulden en overlopende passiva	239.214	117.711
Totaal kortlopende schulden	<u>521.936</u>	<u>557.447</u>
Totaal passiva	<u>785.703</u>	<u>1.336.992</u>

7.2 Functionele exploitatierekening 2011 in €

	Exploitatie 2011	Begroting 2011	Exploitatie 2010
BATEN			
Directe opbrengsten			
Publieksinkomsten	1.179.842	1.530.000	820.360
Sponsorinkomsten	220.750	205.000	142.558
Overige inkomsten	331.153	325.000	284.052
Indirecte opbrengsten	–	–	–
Totaal opbrengsten	1.731.745	2.060.000	1.246.970
Subsidies en bijdragen			
Subsidie OCW Cultuurnota	3.434.053	3.410.453	3.625.633
Subsidie gemeente Amsterdam	774.250	774.250	774.250
Overige subsidies en bijdragen			
Subsidies uit publieke middelen	154.512	82.858	118.962
Bijdragen uit private middelen	520.000	552.000	501.000
Bijdragen VSBfonds	38.216	–	21.600
Totaal subsidies en bijdragen	4.921.031	4.819.561	5.041.445
Totaal baten	6.652.776	6.879.561	6.288.415
LASTEN			
Beheerlasten			
Beheerlasten personeel	523.930	582.230	604.108
Beheerlasten materieel	438.482	401.262	399.393
Totaal beheerlasten	962.412	983.492	1.003.501
Activiteitenlasten			
Activiteitenlasten personeel	565.460	583.715	551.474
Activiteitenlasten materieel	5.653.182	5.822.739	4.655.587
Totaal activiteitenlasten	6.218.642	6.406.454	5.207.061
Totaal lasten	7.181.054	7.389.946	6.210.562
Saldo uit gewone bedrijfsuitoefening	528.278-	510.385-	77.853
Saldo rentebaten/-lasten	12.500	12.500	15.080
Exploitatieresultaat	515.778-	497.885-	92.933

7.2 Functionele exploitatierekening 2011 in €

	Exploitatie 2011	Begroting 2011	Exploitatie 2010
Onttrekking/toevoeging aan Coproductiefonds/Bestemmingsfonds OCW	265.737-	300.000-	53.455
Onttrekking/toevoeging aan algemene reserve	250.041-	197.885-	39.478

7.3 Kasstroomoverzicht in €

	2011	2010
Exploitatieresultaat	515.778-	92.933
Bij: Afschrijvingen op vaste activa	62.110	70.748
Af: Investerings in vaste activa	25.312	33.140
Mutaties voorzieningen	–	–
Mutaties vorderingen en voorraad	84.926-	96.807
Mutaties schulden	35.511-	170.745
Saldo mutatie liquide middelen	<u>599.417-</u>	<u>398.093</u>
Liquide middelen einde boekjaar	5.959	605.376
Liquide middelen aanvang boekjaar	<u>605.376</u>	<u>207.283</u>
Saldo mutatie liquide middelen	<u>599.417-</u>	<u>398.093</u>

7.4 Toelichting op de balans in €

Algemeen

Het Holland Festival is op 24 juni 1947 opgericht en is gevestigd in Amsterdam. De stichting heeft op grond van artikel 2 van de statuten als doelstelling “het coördineren en hoofdzakelijk in Amsterdam organiseren van bijzondere nationale en internationale manifestaties op het gebied van kunsten, waaronder het organiseren van het Holland Festival, het geven van bekendheid aan deze manifestaties en in het algemeen het verrichten van al datgene wat hiertoe in de ruimste zin van het woord bevorderlijk kan zijn, een en ander teneinde in een beperkte periode een zo groot mogelijk publiek kennis te laten nemen van ontwikkelingen op het gebied van kunsten in binnen en buitenland, opdat daardoor stimulansen worden gegeven aan met name het reguliere podiumkunsten-aanbod”.

Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

In de presentatie van de balans, de exploitatierekening, de toelichting op de balans en de toelichting op de exploitatierekening zijn geen aanpassingen als gevolg van gewijzigde richtlijnen van het ministerie van OCW voor de financiële verantwoording doorgevoerd.

Bij het opstellen van de jaarrekening zijn de volgende grondslagen gehanteerd.

Waarderingsgrondslagen

Richtlijn voor de waarderingsgrondslagen zijn het Handboek Verantwoording Cultuursubsidies Instellingen 2009-2012 en de richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, met name RJ 640.

Vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd op aanschaffingswaarde en verminderd met lineaire afschrijvingen, gebaseerd op de geschatte economische levensduur. De afschrijvingspercentages voor automatisering zijn 33,3% of 25%, voor inventaris 10%, 16,6% of 20% en voor verhuizing 16,6%. Investerings in materiële vast activa lager dan € 1.000 worden direct ten laste van het resultaat gebracht.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten bij het Holland Festival vlottende activa, liquide middelen en kort-

lopende schulden. Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen actuele waarde, inclusief direct toerekenbare transactiekosten. Na de eerste opname worden financiële instrumenten gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Indien er geen sprake is van agio of disagio en direct toerekenbare transactiekosten is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde. Op voorde-lingen wordt een noodzakelijke geachte voorziening getroffen voor risico van oninbaarheid.

Eigen vermogen

De minister van OCW zal aan het einde van de cultuurnotaperiode een beslissing nemen over de res-terende middelen in het Bestemmingsfonds OCW.

Resultaatbepaling

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Winsten worden verantwoord in het jaar waarin ze zijn gerealiseerd, verliezen zodra ze voorzien zijn.

Activiteitenlasten worden verantwoord in het jaar waarvoor de verplichtingen zijn aangegaan. Tot de beheerlasten worden gerekend alle personele en materiële lasten die samenhangen met het beheer van de organisatie (overheadlasten). Tot de activiteitenlas-ten behoren de lasten die direct samenhangen met de activiteiten van de instelling.

Nederlandse pensioenregelingen

Uitgangspunt is dat de in de verslagperiode te verwer-ken pensioenlast gelijk is aan de over die periode aan het pensioenfonds verschuldigde pensioenpremies. Voor zover de verschuldigde premies op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen. Als de op balansdatum reeds betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen, wordt een overlopende actiefpost opgenomen voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door het fonds of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies. Verder wordt op balansdatum een voorzie-ning opgenomen voor bestaande additionele verplich-tingen ten opzichte van het fonds en de werknemers, indien het waarschijnlijk is dat voor de afwikkeling van die verplichtingen een uitstroom van middelen zal plaatsvinden en de omvang van de verplichtingen betrouwbaar kan worden geschat. Het al dan niet bestaan van additionele verplichtingen wordt beoor-deeld aan de hand van de uitvoeringsovereenkomst met het fonds, de pensioenovereenkomst met de werknemers en andere (expliciete of impliciete) toe-

zeggingen aan de werknemers. De voorziening wordt gewaardeerd tegen de beste schatting van de contante waarde van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen op balansdatum af te wikkelen.

Voor een op balansdatum bestaand overschot bij het pensioenfonds wordt een vordering opgenomen als de onderneming de beschikkingsmacht heeft over dit overschot, het waarschijnlijk is dat het overschot naar de onderneming zal toevloeien en de vordering betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten.

De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld.

Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

7.4 Toelichting op de balans per 31 december 2011 in €

Materiële vaste activa	Automa- tisering	Inventaris	Verhuizing	Totaal
Stand aanvang boekjaar				
Aanschafwaarde	204.922	229.562	7.644	442.128
Cumulatieve afschrijvingen	144.599-	181.057-	7.644-	333.300-
Boekwaarde	<u>60.323</u>	<u>48.505</u>	<u>-</u>	<u>108.828</u>
Mutaties boekjaar				
Investeringen	5.277	20.035	-	25.312
Afschrijvingen	35.681-	26.429-	-	62.110-
Netto mutaties boekjaar	<u>30.404-</u>	<u>6.394-</u>	<u>-</u>	<u>36.798-</u>
Stand einde boekjaar				
Aanschafwaarde	210.199	249.597	7.644	467.440
Cumulatieve afschrijvingen	180.280-	207.486-	7.644-	395.410-
Boekwaarde	<u>29.919</u>	<u>42.111</u>	<u>-</u>	<u>72.030</u>

De investeringen in de automatisering betreffen apparatuur en software. De investering in inventaris betreft de inrichting van de vergaderruimte, de directiekamer en enkele bureaus.

Vlottende activa

	31 dec. 2011	31 dec. 2010
Vorraden		
Vervoersbewijzen OV	4.105	-
Totaal voorraden	<u>4.105</u>	<u>-</u>
Vorderingen		
Totaal vorderingen	<u>703.609</u>	<u>622.788</u>

7.4 Toelichting op de balans per 31 december 2011 in €

De hieronder gespecificeerde vorderingen zijn opeisbaar binnen een jaar na balansdatum.

Debiteuren

	31 dec. 2011	31 dec. 2010
	146.256	139.799

Het treffen van een voorziening voor oninbare debiteuren is niet noodzakelijk gebleken.

Vooruitbetaalde kosten

	31 dec. 2011	31 dec. 2010
Beheerkosten personeel 2012	7.173	-
Beheerkosten materieel 2012	10.263	-
Activiteitenkosten 2012	156.357	85.052
Beheerkosten personeel 2011	-	5.898
Beheerkosten materieel 2011	-	7.199
Investeringskosten 2011	-	11.283
Activiteitenkosten 2011	-	97.115
Totaal vooruitbetaalde kosten	173.793	206.547

Vorderingen op subsidiënten/fondsen

	31 dec. 2011	31 dec. 2010
Gemeente Amsterdam DMO	38.712	38.712
Cinegrid	120.494	101.149
EU Programma Cultuur 2011	18.259	-
SNS REAAL Fonds	87.500	87.500
Stichting Dioraphite 2011	5.000	-
Réseau Varèse	22.500	-
Totaal vorderingen op subsidiënten en fondsen	292.465	227.361

Overige vorderingen

	31 dec. 2011	31 dec. 2010
Omzetbelasting	12.724	27.823
Depots en waarborgen	1.986	1.986
Te ontvangen rente	11.563	13.668
Te ontvangen schadevergoeding	-	5.211
Te verrekenen recette	8.382	-
Te ontvangen doorbelastingen	50.337	209
Te ontvangen ziekengeld	6.026	-
Voorschotten personeel	77	184
Totaal overige vorderingen	91.095	49.081

7.4 Toelichting op de balans per 31 december 2011 in €

Liquide middelen	31 dec. 2011	31 dec. 2010
Kas	3.321	1.148
ING Rekening Courant	–	4.775
ING ExtraBonusZakenrekening	89	590.053
ING rekeningen vreemde valuta	2.549	9.400
Totaal liquide middelen	<u>5.959</u>	<u>605.376</u>

Stichting Holland Festival kan vrij over haar liquide middelen beschikken.

PASSIVA

Eigen vermogen	31 dec. 2011	31 dec. 2010
Totaal eigen vermogen	<u>263.767</u>	<u>779.545</u>

Het totale eigen vermogen is als volgt nader te specificeren.

Stichtingskapitaal	<u>45</u>	<u>45</u>
---------------------------	-----------	-----------

Algemene reserve	31 dec. 2011	31 dec. 2010
Algemene reserve aanvang boekjaar	280.403	240.925
Aandeel in resultaat HF 2010	–	39.478
Aandeel in resultaat HF 2011	250.041-	–
Saldo algemene reserve ultimo boekjaar	<u>30.362</u>	<u>280.403</u>

Bestemmingsreserves

Continuïteitsreserve	31 dec. 2011	31 dec. 2010
Totaal continuïteitsreserve	<u>100.000</u>	<u>100.000</u>

De continuïteitsreserve wordt vooralsnog aangehouden op het niveau van einde boekjaar 2008.

Bestemmingsfonds OCW	31 dec. 2011	31 dec. 2010
Bestemmingsfonds OCW 2005-2008	233.080	233.080
Resultaatbestemming 2009	45.642	45.642
Resultaatbestemming 2010	53.455	53.455
Resultaatbestemming 2011	265.737-	–
Totaal Bestemmingsfonds OCW	<u>66.440</u>	<u>332.177</u>

7.4 Toelichting op de balans per 31 december 2011 in €

Coproductiefonds Holland Festival	31 dec. 2011	31 dec. 2010
Resultaatbestemming 2005-2008	66.920	66.920
Resultaatbestemming 2011	–	–
Totaal Coproductiefonds Holland Festival	<u>66.920</u>	<u>66.920</u>

Resultaatbestemming

Het bestuur heeft besloten, overeenkomstig de in voorgaande jaren gehanteerde methodiek, het exploitatiesaldo van het boekjaar 2011 als volgt te verdelen.

	2011	
	in €	in %
Bepaling verdeelsleutel resultaat 2011		
Subsidie Cultuurnota ministerie van OCW	3.434.053	51,5
Subsidie gemeente Amsterdam	774.250	11,6
Overige opbrengsten	2.456.973	36,9
Totaal	<u>6.665.276</u>	<u>100,0</u>
Exploitatiesaldo 2011	515.778-	
Onttrekken aan algemene reserve HF	250.041-	48,5
Onttrekken aan Bestemmingsfonds OCW	265.737-	51,5

Kortlopende schulden	31 dec. 2011	31 dec. 2010
Crediteuren	<u>121.678</u>	<u>402.944</u>
Rekeningcourant ING	<u>115.939</u>	<u>–</u>

In verband met tijdelijke liquiditeitstekorten aan het einde van het boekjaar is met ING een verruiming van de kredietlimiet overeengekomen tot maximaal € 200.000 met een looptijd tot en met 31 januari 2012. De gestelde zekerheden hiervoor zijn verpanding van bedrijfsuitrusting, voorraden en boekvorderingen.

Belastingen en premies	31 dec. 2011	31 dec. 2010
Loonbelasting en premies SVW	22.032	27.828
Pensioen	23.073	8.964
Totaal belastingen en premies	<u>45.105</u>	<u>36.792</u>

7.4 Toelichting op de balans per 31 december 2011 in €

Overlopende passiva	31 dec. 2011	31 dec. 2010
Nog op te nemen vakantiedagen	27.210	23.000
Nog te betalen vakantiegeld	26.472	28.017
Nog te betalen kosten		
Beheerkosten personeel voorgaand boekjaar	22.999	20.650
Beheerkosten materieel voorgaand boekjaar	9.395	30.314
Activiteitenlasten materieel voorgaand boekjaar	29.361	188
Te verrekenen recette	–	1.042
Vooruitontvangen bijdragen	123.777	–
Vooruitontvangen coproductiebijdragen	–	14.500
Totaal overlopende passiva	<u>239.214</u>	<u>117.711</u>

Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen**Ministerie van OCW - Subsidie Cultuurnotaperiode 2009 - 2012**

In het schrijven van 16 september 2008 met kenmerk DK/I&I/39065 heeft het ministerie van OCW het subsidiebesluit voor de cultuurnotaperiode 2009 tot en met 2012 kenbaar gemaakt. Het toegekende bedrag over de cultuurnotaperiode bedraagt op basis van dit besluit en na aftrek van de korting “cultuurprofijt” € 11.857.569. In het schrijven van 31 oktober 2008 met kenmerk DK/71241 maakt het ministerie van OCW zijn aanpassing subsidiebesluit bekend als gevolg van de kabinetsreactie op de motie Hamer. Als gevolg daarvan is het subsidiebedrag over de cultuurnotaperiode verhoogd tot € 12.964.029. Op 19 juni 2009 heeft het ministerie van OCW per brief met kenmerk DK/I&I/118135 een aanpassing subsidiebesluit kenbaar gemaakt waarbij aan het totaal toegekende subsidiebedrag een verhoging voor arbeidsvoorwaarden wordt toegekend van € 373.072 waardoor het totaalbedrag voor de cultuurnotaperiode op € 13.337.097 komt. Middels het schrijven met nummer 300221 heeft het ministerie van OCW in mei 2011 een generieke korting voor 2012 aangekondigd van 2,2%.

Gemeente Amsterdam - Subsidie Kunstenplanperiode 2009 - 2012

In het schrijven van 5 maart 2009 van gemeente Amsterdam, Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling met kenmerk 08/11589 - 09/2128 maakt de gemeente Amsterdam haar Subsidieverleningsbeschikking bekend. Het bedrag is vastgesteld op jaarlijks € 772.660, ieder jaar aan te passen aan eventuele nominale prijswijzigingen.

Huurverplichting huisvesting

Het gebruik van de kantooruimte Piet Heinkade 5 is vastgelegd in een huurovereenkomst tussen Stichting Beheer Accommodatie Muziekgebouw en Bimhuis en Stichting Holland Festival. De huurperiode van 5 jaar eindigend op 28 februari 2010 is na verstrijken voortgezet in een overeenkomst voor onbepaalde tijd. Voor opzegging dient een termijn van één jaar in acht te worden genomen. De huurprijs is bij aanvang vastgesteld op € 170,84 per vierkante meter en wordt jaarlijks geïndexeerd. Het gehuurde omvat 299 vierkante meter. Er is geen bankgarantie afgegeven.

7.5 Toelichting op de functionele exploitatierekening 2011 in €

	Exploitatie 2011	Begroting 2011	Exploitatie 2010
BATEN			
Directe opbrengsten			
Publieksinkomsten			
Netto recettes	1.071.725	1.450.000	745.729
Waardering vrijkaarten	51.076	30.000	13.274
Omzet bedrijfsactiviteit	–	–	11.081
Omzet horeca	28.669	25.000	29.718
Omzet programma's/merchandise	28.372	25.000	20.558
Totaal publieksinkomsten	<u>1.179.842</u>	<u>1.530.000</u>	<u>820.360</u>
Sponsorinkomsten			
Hoofdsponsor	–	–	–
Overige sponsoren			
MeyerBergman/Westergasfabriek	20.000	20.000	32.558
BUMA Cultuur	35.000	35.000	35.000
Clifford Chance LLP	40.000	40.000	–
Rabobank Amsterdam	70.000	70.000	–
NIBC Bank N.V.	–	–	10.000
Houthoff Buruma	5.000	–	–
AKZO	3.500	–	–
Brauw Blackstone Westbroek	5.000	–	–
Zuidas ABC	7.250	–	–
HF vriendenkring	35.000	40.000	65.000
Totaal sponsorinkomsten	<u>220.750</u>	<u>205.000</u>	<u>142.558</u>

7.5 Toelichting op de functionele exploitatierekening 2011 in €

	Exploitatie 2011	Begroting 2011	Exploitatie 2010
Overige inkomsten			
Board of Governors	240.000	225.000	150.000
HF Cultuurminnaars	50.000	55.000	35.000
Coproductiebijdragen en rechten			
- Mortuos Plango	850	-	24.681
- Musikfabrik	8.000	-	-
- MCO	-	-	15.000
- Stedelijk Museum Amsterdam	-	-	15.886
- NPS	-	-	25.000
Publiciteitsinkomsten (advertenties)	9.988	15.000	18.485
Barter Metro	22.315	-	-
Overige	-	30.000	-
Totaal overige inkomsten	<u>331.153</u>	<u>325.000</u>	<u>284.052</u>
Totaal opbrengsten	<u>1.731.745</u>	<u>2.060.000</u>	<u>1.246.970</u>
Subsidies en bijdragen			
Subsidies			
Subsidie OCW Cultuurnota	3.434.053	3.410.453	3.410.453
Bijdrage OCW Matchingsubsidie 2010	-	-	215.180
Totaal subsidie OCW	<u>3.434.053</u>	<u>3.410.453</u>	<u>3.625.633</u>
Subsidie gemeente Amsterdam Kunstenplan	774.250	774.250	774.250

Subsidie OCW is overeenkomstig de brief van het ministerie van OCW met kenmerk DK/141624.

De eenmalige Matchingsubsidie 2010 is overeenkomstig de toekenningsbrief van het ministerie van OCW van 12-11-2010 met kenmerk 247753.

Subsidie gemeente Amsterdam overeenkomstig de herziene verleningsbeschikking met kenmerk 10/13062.

7.5 Toelichting op de functionele exploitatierekening 2011 in €

	Exploitatie 2011	Begroting 2011	Exploitatie 2010
Overige subsidies en bijdragen			
Subsidies uit publieke middelen			
EU Programma Cultuur	60.865	–	–
Réseau Varèse	45.000	35.000	8.000
Goethe-Institut	4.500	4.500	3.000
CulturesFrance	1.500	20.358	2.000
Amerikaanse Ambassade	4.288	5.000	4.813
Cinegrid	34.359	–	101.149
AFK	–	10.000	–
Institut Français/Maison Descartes	–	3.000	–
Duitse Ambassade	4.000	5.000	–
Totaal subsidies uit publieke middelen	<u>154.512</u>	<u>82.858</u>	<u>118.962</u>
Bijdragen uit private middelen			
Hoofdbegunstiger SNS REAAL Fonds	350.000	350.000	350.000
Overige fondsen			
Prins Bernhard Cultuurfonds	70.000	70.000	75.000
Turing Foundation	50.000	50.000	50.000
VSBfonds	38.216	30.000	21.600
Hivos	–	–	25.000
Kattendijke Drucker Stichting	–	–	1.000
Stichting Dioraphte	50.000	50.000	–
Prins Claus Fonds	–	2.000	–
Totaal bijdragen uit private middelen	<u>558.216</u>	<u>552.000</u>	<u>522.600</u>

SNS REAAL Fonds heeft in 2010 in zijn brief met nummer 20098991 het besluit kenbaar gemaakt om hernieuwd voor een periode van 3 jaar hoofdbegunstiger te worden van het Holland Festival. Voor de jaren 2011, 2012 en 2013 zijn daarin bedragen aan het Holland Festival toegezegd van € 350.000. Ondersteuning van 2012 en 2013 was in die brief afhankelijk gesteld van een inhoudelijke en cijfermatige evaluatie van het festival van 2011. SNS REAAL Fonds heeft vervolgens in zijn brief van 10 oktober 2011 kenbaar gemaakt dat het Holland Festival ruimschoots aan de voorwaarden inzake publieksverbreding en -verjonging heeft voldaan en dat ook voor de jaren 2012 en 2013 een bedrag van € 350.000 ter beschikking is gesteld.

Stichting Turing Foundation heeft het voornemen geuit zich, onder voorwaarden, voor meerdere jaren te binden aan het Holland Festival in haar toekenningsbrief voor de bijdrage van 2010. Ook voor het jaar 2011 heeft Holland Festival aan de gestelde voorwaarden voldaan.

De overige fondsbijdragen betreffen bijdragen die door genoemde fondsen zijn verstrekt ten behoeve van specifieke producties/voorstellingen. Met deze fondsen bestaan geen meerjarige afspraken.

7.5 Toelichting op de functionele exploitatierekening 2011 in €

	Exploitatie 2011	Begroting 2011	Exploitatie 2010
LASTEN			
Beheerlasten personeel			
Managementfee artistieke directie	77.100	78.000	78.342
Salarissen	277.797	289.238	283.879
Reservering uitbreiding staf	–	40.000	–
Vakantietoeslag	22.114	23.139	22.294
Sociale lasten	38.988	42.131	39.052
Pensioenregeling	33.052	35.922	26.797
Totaal	<u>449.051</u>	<u>508.430</u>	<u>450.364</u>

De beheerlasten zoals hierboven vermeld betreffen de kosten met betrekking tot de artistieke directie, de zakelijke directie, het secretariaat, afdeling sponsor- en fondsenwerving en de financiële administratie. Behoudens de artistieke leiding betreft het arbeidsovereenkomsten. Voor de inschaling van de salarissen volgt het Holland Festival ontwikkelingen van de CAO van de NAPK. De pensioenen zijn ondergebracht bij Kunst en Cultuur Pensioen en Verzekeringen.

De bezetting per 31 december is als volgt:	Personen	FTE	Kosten
Artistieke directie	1	variabel	77.100
Zakelijke directie	1	1	107.598
Secretariaat	} 3	1,30	53.740
Sponsor- en fondsenwerving		0,90	91.400
Financiële administratie	2	1,75	119.213
			<u>449.051</u>

Overige personeelskosten

Vergoeding kosten woon-werkverkeer	12.334	12.000	10.276
Vaste onkostenvergoedingen	1.800	1.800	1.800
Scholingskosten	3.957	10.000	1.802
Coll. personeelsverzekeringen	18.596	16.000	16.949
Diversen	34.303	20.000	17.705
Kosten tijdelijke vervanging personeel	27.218	14.000	15.776
Ontvangen uitkering ziektewet	16.362-	–	6.565-
Kosten personeel voorgaande boekjaren	6.967-	–	8.531-
Reservering arbeidsvoorwaarden middelen	–	–	104.532
Totaal overige personeelskosten	<u>74.879</u>	<u>73.800</u>	<u>153.744</u>
Totaal beheerlasten personeel	<u>523.930</u>	<u>582.230</u>	<u>604.108</u>

7.5 Toelichting op de functionele exploitatierekening 2011 in €

	Exploitatie 2011	Begroting 2011	Exploitatie 2010
Beheerlasten materieel			
Huisvesting			
Huur	61.808	62.768	60.832
Overige huisvestingskosten	6.031	3.992	3.319
Totaal huisvesting	<u>67.839</u>	<u>66.760</u>	<u>64.151</u>
Bureaunkosten			
Kantoorbenodigheden	6.479	9.500	5.565
Contributies & abonnementen	24.188	25.000	20.097
Drukwerk	8.723	16.000	15.241
Porti- en koerierkosten	9.784	9.000	9.412
Kopieerkosten	16.028	15.000	22.176
Verzekeringen	4.813	4.500	6.013
Telefoonkosten	23.773	22.000	22.581
Onderhoud kantoormachines	325	2.000	1.212
Bankkosten	5.080	2.000	3.064
Salarisadministratie	4.645	4.200	4.295
Accountant	15.450	15.000	15.000
Adviseurs	26.253	5.000	13.715
Wervingskosten personeel	3.024	5.000	1.232
Systeembeheer	31.226	33.000	42.001
Afschrijvingskosten			
- Inventaris	5.926	9.000	11.643
- Automatisering	17.339	21.000	22.432
- Website en database	18.342	13.000	17.905
Koffie/thee	8.727	9.000	7.126
Bestuurskosten	1.884	2.000	1.748
Kosten beheer voorgaand boekjaar	3.398	-	-
Diverse bureaunkosten	1.104-	-	4.604-
Totaal	<u>234.303</u>	<u>221.200</u>	<u>237.854</u>

7.5 Toelichting op de functionele exploitatierekening 2011 in €

	Exploitatie 2011	Begroting 2011	Exploitatie 2010
Verwervingskosten			
Dienstreizen en representatie	53.036	60.000	58.822
Kosten Board of Governors	12.890	15.000	6.435
Recettederving vrijkaarten	53.872	28.302	14.070
Sponsorwerving	16.542	10.000	18.061
Totaal	<u>136.340</u>	<u>113.302</u>	<u>97.388</u>
Totaal beheerlasten materieel	<u>438.482</u>	<u>401.262</u>	<u>399.393</u>
Activiteitenlasten personeel			
Salarissen	535.499	470.137	454.059
Vakantietoeslag	36.791	34.345	32.875
Sociale lasten	96.438	74.028	82.500
Pensioenregeling	52.619	63.004	38.738
Doorbelasting aan producties	155.887-	57.799-	56.699-
Totaal	<u>565.460</u>	<u>583.715</u>	<u>551.474</u>

De activiteitenlasten personeel zoals hierboven vermeld omvatten de kosten van de afdelingen productie, communicatie & marketing en programmering & research. Het betreft arbeidsovereenkomsten. De tijdelijke overeenkomsten die in de aanloop naar het festival worden afgesloten ter voorbereiding op het festival en ter ondersteuning tijdens het festival worden aan de producties toegerekend.

De bezetting per 31 december is als volgt:	Personen	FTE	Kosten
Productie	3	2,70	165.348
Communicatie & marketing	4	3,50	261.185
Programmering & research	2	2,00	138.927
Totaal			<u>565.460</u>

7.5 Toelichting op de functionele exploitatierekening 2011 in €**Activiteitenlasten materieel**

Totaal activiteitenlasten materieel	5.653.182	5.822.739	4.655.587
-------------------------------------	-----------	-----------	-----------

De activiteitenlasten zijn als volgt te specificeren:

Productie- en voorstellingskosten

Honoraria/uitkoopsommen	2.392.802	2.686.406	2.055.170
Reis, verblijf en hotel	825.504	905.233	674.600
Technisch/algemeen personeel	352.774	344.898	255.852
Zaalkosten	518.239	645.665	554.543
Materiaal, decors en technische apparatuur	527.502	442.522	315.615
Overige productiekosten	399.805	163.015	193.528
Totaal productie- en voorstellingskosten	5.016.626	5.187.739	4.049.308

Overige materiële activiteitenlasten

Slotavond	–	10.000	–
Vriendenavond	2.348	15.000	8.891
Theaterbesprekkosten	78.672	55.000	52.371
Productiekosten voorgaande jaren	10.337-	–	–
Inkoop horeca/cd's etc.	34.080	40.000	31.856
Specifieke publiciteit	531.793	515.000	513.161
Totaal overige materiële activiteitenlasten	636.556	635.000	606.279

7.6 Specificatie productie- en voorstellingskosten in €

<i>Mea Culpa</i>	290.183
<i>Via Intolleranza II</i>	214.481
<i>The Long Count</i>	97.513
<i>John Baldessari</i>	44.137
<i>Tentoonstelling Iannis Xenakis</i>	58.222
<i>Sandglasses</i>	24.659
<i>A.M.</i>	5.611
<i>Delusion</i>	55.292
<i>You can speak, you are an animal</i>	25.751
<i>Human Music Box</i>	71.873
<i>Un Tramway</i>	176.195
<i>Leonce & Lena</i>	29.845
<i>Before I Sleep</i>	313.933
<i>On the concept of the face, regarding the Son of God</i>	98.067
<i>Vieux Carré</i>	150.757
<i>Hot Pepper</i>	21.774
<i>De Russen</i>	52.366
<i>The Select</i>	86.500
<i>The School for Scandal</i>	274.515
<i>Birds with Skymirrors</i>	108.740
<i>Nya</i>	42.208
<i>The show must go on</i>	30.006
<i>Jagden & Formen</i>	188.435
<i>Dionysos</i>	129.727
<i>Fela!</i>	947.255
<i>Une flûte enchantée</i>	164.722
<i>Kunqu</i>	64.068
<i>Jevgeni Onjegin Oosterpark</i>	31.603
<i>The Cricket Recovers</i>	177.464
<i>Utopia</i>	28.955
<i>Xenakis 1-2-3-4</i>	156.413
<i>Tongue of the Invisible</i>	70.158
<i>The Edge of Heaven</i>	32.358
<i>Dances of Ascents</i>	7.391
<i>Thione Seck</i>	37.988
<i>De esoterische wereld van Satie</i>	22.582
<i>Around Robert Wyatt</i>	29.173
<i>The Rape of Lucretia</i>	75.514
<i>Fratelli Mancuso</i>	7.815
<i>En route, Thomas Adès en KCO</i>	7.892
<i>Kamermuziek van Thomas Adès</i>	8.097

7.6 Specificatie productie- en voorstellingskosten in €

<i>Toonzetters</i>	7.786
<i>Markus Stockhausen & Metropole Orkest</i>	22.975
<i>Fairouz</i>	342.636
Lunch & Late Night Concerten	10.587
Films Schlingensief & Spalding Gray Ketelhuis	7.738
Mickery Boekpresentatie	3.614
Stadsaankleding & Bijenkorf	100.248
Kosten Cinegrid	39.378
Overige kosten Context	2.146
Opening	12.140
Vervallen producties	7.140
Totaal	<u>5.016.626</u>

7.7 Toelichting verschillen tussen realisatie en begroting exploitatierekening 2011

De begroting wordt op een tijdstip vastgesteld waarop een aanzienlijk aandeel van de gegevens over de programmering en de daarbij horende verwachting omtrent de kosten en opbrengsten nog niet vaststaan. Daardoor kunnen er binnen de productiebegrotingen grote verschuivingen ontstaan. Datzelfde kan worden gezegd over de fondsenwerving. De opbrengsten van sponsors en bijdragen van fondsen zijn op het moment van vaststelling van de begroting moeilijk naar realiteit in te schatten.

BATEN

Publieksinkomsten

De publieksinkomsten zijn € 350.000 lager uitgevallen. Dit is het gevolg van een beduidend lagere recetteopbrengst van € 378.000, hogere horecaomzet € 4.000, een € 3.000 hogere opbrengst merchandise en ten slotte een € 21.000 hogere waardering van verstrekte vrijkaarten.

De lagere recette is toe te schrijven aan de veelal lager dan verwachte publieke belangstelling voor met name *Fela!*, *The School for Scandal*, *The Select* en *Via Intolleranza II*. De voorstellingen *Une flûte enchantée* was daarentegen qua recetteopbrengst succesvol te noemen.

Sponsorinkomsten

De sponsorinkomsten die waren begroot zijn voor een aanzienlijk deel gerealiseerd. Bovendien zijn er specifiek voor de productie *Before I Sleep* sponsors gevonden.

Overige inkomsten

De overige inkomsten waren iets hoger dan begroot. Het aantal leden van de Board of Governors is hoger gebleken. De bijdrage cultuurminnaars was gering lager.

Subsidies

In de begroting voor 2011 was met betrekking tot subsidie OCW geen rekening gehouden met een geringe prijsbijstelling. De subsidie van de gemeente Amsterdam is ongewijzigd gebleven.

Subsidies uit publieke middelen

Ook hier is het eindresultaat positief te noemen. Bij het opstellen van de begroting voor 2011 is nog geen

rekening gehouden met een eventuele bijdrage uit het EU Programma Cultuur.

Uiteindelijk is daar een bijdrage van € 60.865 gerealiseerd. De post Cinegrid is een subsidie die wordt verstrekt vanuit de Waag Society uit middelen van het ministerie van Economische Zaken – Pieken in de Delta, Amsterdam Topstad, provincie Noord-Holland en EFRO. Ook zijn enige aanvragen van het Holland Festival niet of slechts in geringe mate gehonoreerd.

Bijdragen uit private middelen

De bijdragen uit private middelen is een fractie boven de verwachting uitgekomen.

LASTEN

Beheerlasten personeel

In 2011 is voorzien in uitbreiding van de beheerstaf. Die uitbreiding heeft aan het eind van het jaar plaatsgevonden op de afdeling sponsor- en fondsenwerving. Dat de beheerlasten personeel desondanks lager zijn heeft te maken met het feit dat personeelsleden die zijn vertrokken niet direct zijn vervangen. Verder is een deel van de reservering uitbreiding staf gebruikt voor het tijdelijk inhuren van externen. Ook de overige personeelskosten zijn qua omvang nagenoeg gelijk gebleven aan de begroting. Vermeld moet echter worden dat met name scholingskosten € 6.000 lager uitvielen maar daar staat een verhoging tegenover van de post diverse personeelskosten.

Beheerlasten materieel

In totaal zijn de materiële beheerlasten € 37.000 hoger uitgevallen dan begroot. Daarbij bleven de huisvestinglasten nagenoeg op begroot niveau. De bureaustkosten bleken € 13.000 hoger. Vooral kosten adviseurs en bankkosten zijn beduidend hoger dan begroot uitgevallen. Meevallers waren er ook en dan met name onder de noemer afschrijvingen en drukwerk. Bij de verwervingskosten zijn de reiskosten lager uitgevallen. Wel heeft het verstrekken van kortingen en vrijkaarten meer gekost dan was voorzien en dan vooral omdat daarmee de publieke belangstelling voor *Fela!* moest worden aangewakkerd.

Activiteitenlasten personeel

De activiteitenlasten personeel waren als gevolg van de grotere mate van doorbelasting aan de producties € 18.000 lager uitgevallen.

Activiteitenlasten materieel

Bij de productie- en voorstellingskosten zijn in tegenstelling tot in de begroting wél de kosten gerelateerd aan het Cinegrid-project opgenomen. Daarmee rekening houdend zijn de productiekosten feitelijk € 210.000 lager uitgevallen. De opgenomen Cinegrid-kosten bedroegen € 39.000. Over de volle breedte van het festival is na vaststelling van de herziene begroting waar mogelijk fors gesneden in de budgetten. Verder heeft ook de afwikkeling van de productie *Fela!* nog geleid tot forse besparingen.

Bij de overige materiële activiteitenlasten zijn in totaal ook slechts geringe overschrijdingen te constateren.

7.8 Prestatieverantwoording overeenkomstig model III B, Internationale Festivals

	2011		begroot		2010	
	Aantal	Bezoekers	Aantal	Bezoekers	Aantal	Bezoekers
1. Activiteiten voor algemeen publiek						
1.a Voorstellingen	164	78.514	106	72.750	108	59.204
1.b Educatieve activiteiten	104	6.338	80	5.500	71	4.926
1.c Anders: Kunst in openbare ruimte	2	958	–	–	33	4.859
Tussentelling 1	270	85.810	186	78.250	212	68.989
2. Activiteiten voor vakgenoten						
2.a Lezingen	2	78	2	100	–	–
2.b Seminars	–	–	–	–	–	–
2.c Workshops	3	46	2	30	3	50
2.d Netwerkbijeenkomsten	1	12	2	70	2	115
2.e Showcases	–	–	–	–	2	54
2.f Anders: Auditie, boekpresentatie	2	80	1	100	–	–
Tussentelling 2	8	216	7	300	7	219
Totaal	278	86.026	193	78.550	219	69.208

De gepresenteerde bezoekcijfers zijn voor het grootste deel (73.777) gebaseerd op geregistreerde verkoop van plaatsbewijzen. Daarnaast is er een groot aantal voorstellingen/activiteiten met gratis toegang. Hierbij is de schatting van de bezoekaantallen (12.249) gebaseerd op een geformaliseerde procedure voor visuele waarnemingen ter plaatse.

Een van de onder 1c verantwoorde producties betreft *Your Name in Lights* van kunstenaar John Baldessari. Geïnteresseerden konden via internet doorgeven om gedurende het festival hun naam geprojecteerd te zien op een groot beeldscherm bij het Stedelijk Museum. Van die mogelijkheid hebben 30.000 mensen gebruik gemaakt.

7.9 Prestatieoverzicht per productie

Naam productie	Uitvoeringslocatie	Realisatie		Prognose	
		Vrst	Bezoekers	Vrst	Bezoekers
<i>Mea Culpa</i>	Het Muziektheater Amsterdam	1	1.519	1	1.122
<i>Via Intolleranza II</i>	Zuiveringshal West	3	502	3	1.106
<i>The Long Count</i>	Muziekgebouw aan 't IJ	2	1.263	2	1.320
<i>Your Name in Lights</i>	Museumplein	1	–	1	–
<i>Tentoonstelling Iannis Xenakis</i>	BAM-zaal Muziekgebouw aan 't IJ	1	958	1	–
<i>Sandglasses</i>	Stadsschouwburg Amsterdam	1	277	1	277
<i>A.M.</i>	Frascati	3	253	–	–
<i>Delusion</i>	Het Muziektheater Amsterdam	1	1.236	1	1.197
<i>You can speak, you are an animal</i>	Frascati	3	313	3	402
<i>Human Music Box</i>	Muziekgebouw aan 't IJ	3	1.804	3	1.647
<i>Un Tramway</i>	Stadsschouwburg Amsterdam	3	1.987	3	1.745
<i>Leonce & Lena</i>	Frascati	3	306	3	402
<i>Before I Sleep</i>	FOZ-gebouw Zuidas	17	2.947	17	3.274
<i>On the concept of the face</i>	Stadsschouwburg Amsterdam	3	754	3	915
<i>Vieux Carré</i>	Zuiveringshal West	3	1.026	3	1.106
<i>Hot Pepper</i>	Frascati	2	190	2	268
<i>De Russen!</i>	Stadsschouwburg Amsterdam	8	3.466	8	2.807
<i>The Select</i>	Stadsschouwburg Amsterdam	3	778	3	1.514
<i>The School for Scandal</i>	Stadsschouwburg Amsterdam	4	1.495	4	2.192
<i>Birds with Skymirrors</i>	Stadsschouwburg Amsterdam	3	900	3	1.039
<i>Nya</i>	Stadsschouwburg Amsterdam	2	1.103	2	959
<i>The show must go on</i>	Stadsschouwburg Amsterdam	1	633	1	468
<i>Jagden & Formen</i>	Zuiveringshal West	2	909	2	737
<i>Cberkaoui Dawson</i>	Het Muziektheater Amsterdam	6	6.805	6	7.179
<i>Dionysos</i>	Gashouder	5	3.172	5	2.626
<i>Fela!</i>	Koninklijk Theater Carré	19	15.794	19	18.469
<i>Une flûte enchantée</i>	Muziekgebouw aan 't IJ	3	2.174	3	1.584
<i>Kunqu</i>	Stadsschouwburg Amsterdam	2	885	2	1.644
<i>Jevgeni Onjegin</i>	Het Muziektheater Amsterdam	5	7.872	5	6.357
<i>The Cricket Recovers</i>	Compagnietheater	3	625	3	754
<i>Utopia</i>	Muziekgebouw aan 't IJ	1	210	1	146
<i>Xenakis 1-2-3-4</i>	Muziekgebouw aan 't IJ	4	1.187	4	1.729
<i>Quid est Deus?</i>	Concertgebouw	1	1.432	1	1.500
<i>Tongue of the Invisible</i>	Bimhuis	1	140	1	261
<i>The Edge of Heaven</i>	Bimhuis	1	187	1	261
<i>Dances of ascents</i>	Nieuwe Kerk	1	165	1	168
<i>Thione Seck</i>	Muziekgebouw aan 't IJ	1	544	1	660
<i>De esoterische wereld van Erik Satie</i>	Muziekgebouw aan 't IJ	1	718	1	396

7.9 Prestatieoverzicht per productie

Naam productie	Uitvoeringslocatie	Realisatie		Prognose	
		vrst.	bezoekers	vrst.	bezoekers
<i>Around Robert Wyatt</i>	Muziekgebouw aan 't IJ	1	390	1	528
<i>The Rape of Lucretia</i>	Muziekgebouw aan 't IJ	1	725	1	594
<i>Fratelli Mancuso</i>	Bimhuis	1	335	1	261
<i>En route, Thomas Adès en KCO</i>	Concertgebouw	1	1.641	1	1.654
<i>Kamermuziek van Thomas Adès</i>	Muziekgebouw aan 't IJ	1	210	1	528
<i>Toonzetters</i>	Muziekgebouw aan 't IJ	1	496	1	512
<i>Markus Stockhausen</i>	Muziekgebouw aan 't IJ	1	417	1	528
<i>Fairouz</i>	Koninklijk Theater Carré	1	1.716	1	1.571
Lunch & Late Night Concerten	Mint Hotel	6	1.137	6	–
Films Schlingensief	Bioscoop Het Ketelhuis	14	186	14	–
Films Spalding Gray	Bioscoop Het Ketelhuis	7	90	7	–
Mickery Boekpresentatie	Bioscoop Het Ketelhuis	1	75	1	–
<i>Jevgeni Onjegin</i> op het scherm	Oosterpark	1	3.500	1	–
Meet the Artist	Festivallocaties	21	1.099	20	–
Inleiding voorstellingen	Festivallocaties	82	5.204	80	–
Lezing Jonathan Meese	Stedelijk Museum	1	52	1	–
Auditie Brook	Muziekgebouw aan 't IJ	1	5	1	–
Masterclass Gary Lucas	Muziekgebouw aan 't IJ	1	6	1	–
Les ROC	ROC	1	35	1	–
Workshop <i>Nya</i>	Stadsschouwburg Amsterdam	1	7	1	–
Workshop <i>Leonce & Lena</i>	Fracasti	1	33	1	–
Panel Spui25	Spui25	1	26	1	–
Netwerk programmeurs	Stadsschouwburg Amsterdam	1	12	1	–
Generale <i>The Cricket Recovers</i>	Het Compagnietheater	1	100	–	–
Generale <i>Jevgeni Onjegin</i>	Het Muziektheater Amsterdam	1	1.000	–	–
Generale <i>Dionysos</i>	Gashouder	1	1.000	–	–
Totaal		278	86.026	269	74.407
Producties Holland Festival		59.090			
Producties Holland Festival met derden		15.510			
Producties derden in het kader van Holland Festival		11.426			
Totaal		86.026			

7.10 Prestatieoverzicht per programmaonderdeel

	2011			2010		
	prod.	vrst.	bezoekers	prod.	vrst.	bezoekers
Opera/muziektheater	8	42	36.332	7	26	19.632
Muziek/concerten	15	18	10.303	24	40	19.899
Theater	9	46	12.949	7	18	8.031
Dans	5	14	10.350	8	28	11.750
Multidisciplinair	10	19	8.125	–	–	–
Fuel & Context	48	49	2.564	12	33	3.183
Inleidingen	31	82	5.204	24	61	4.438
Overig/ten dele gratis	8	8	199	1	13	2.275
Totaal	<u>134</u>	<u>278</u>	<u>86.026</u>	<u>83</u>	<u>219</u>	<u>69.208</u>

8. CONTROLEVERKLARING

van de onafhankelijke accountant

Afgegeven ten behoeve van de Minister van
Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Aan: Bestuur Stichting Holland Festival

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de jaarrekening 2011 van Stichting Holland Festival te Amsterdam gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2011 en de exploitatierekening over 2011 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de stichting is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het bestuursverslag beide in overeenstemming met het Handboek Verantwoording Cultuursubsidies Instellingen. Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming dienen te zijn met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen. Het bestuur is tenslotte verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden en het Controleprotocol Cultuursubsidies Instellingen. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de

bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten. Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, alsmede voor de naleving van de relevante wetregelgeving, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en van de redelijkheid van de door het bestuur van de stichting gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van Stichting Holland Festival per 31 december 2011 en van het resultaat over 2011 in overeenstemming met het Handboek Verantwoording Cultuursubsidies Instellingen. Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties over 2011 voldoen aan de eisen van de financiële rechtmatigheid. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming zijn met de relevante wet en regelgeving opgenomen bepalingen zoals die in de subsidiebeschikking en het Controleprotocol Cultuursubsidies Instellingen zijn vermeld.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder e en f BW vermelden wij dat ons geen tekortkomingen zijn gebleken naar aanleiding van het onderzoek of het directieverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig Titel 9 Boek 2 BW en het Handboek Verantwoording Cultuursubsidies Instellingen is opgesteld.

Tevens vermelden wij dat het bestuursverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2: 391 lid 4 BW.

Amstelveen, 26 maart 2012

KPMG ACCOUNTANTS N.V.

S. Haringa RA

COPRODUCTIE/SAMENWERKING

In 2011 werkte het Holland Festival als coproducent samen met:

Un Tramway – Krzysztof Warlikowski
Odéon-Théâtre de l'Europe, Nowy Teatr, Grand Théâtre de Luxembourg, La Comédie de Genève, spielzeit'europa|Berliner Festspiele, MC2: Grenoble, Hellenic Festival, Koninklijke Schouwburg Den Haag

Before I Sleep – Tristan Sharps
dreamthinkspeak

On the Concept of the Face regarding the Son of God – Romeo Castellucci
Théâtre National de Bretagne (Rennes), Theater der Welt 2010, deSingel international arts campus, The National Theatre Oslo, The Barbican Centre and SPILL festival of performances London, Chekhov International Festival Moskou, Athens Festival, GREC 2011 Festival de Barcelona, Festival d'Avignon, International Theatre Festival DIALOG Wrocław, BITEF, spielzeit'europa|Berliner Festspiele, Théâtre de la Ville Paris, RomaEuropa Festival, Spielart München, Le-Maillon, Théâtre de Strassbourg, TAP Poitiers, Peak Performances Monclar State University

De Russen! – Ivo van Hove
Toneelgroep Amsterdam, International Theatre Festival DIALOG Wrocław

The School for Scandal – Deborah Warner
The Barbican Centre London

Birds with Skymirrors – Lemi Ponifasio
Wiener Festwochen, New Zealand International Arts Festival, deSingel Antwerpen, Mercat de les Flors Barcelona

Dionysos – Wolfgang Rihm
De Nederlandse Opera, Salzburger Festspiele, Staatsoper Unter den Linden

Jevgeni Onjegin in het Oosterpark
De Nederlandse Opera, NTR

The Cricket Recovers – Richard Ayres, Toon Tellegen
Aldeburgh Festival, Almeida Opera, Bonn Opera

Your Name in Lights – John Baldessari
Het Stedelijk Museum

Sandglasses – Justè Janulyté
Gaida Festival, Réseau Varèse

Quid est Deus?
NTR, Zaterdagmatinee

Tongue of the Invisible – Liza Lim
musikFabrik

The Edge of Heaven – Gary Lucas
Music Meeting

Dances of ascents
NTR

Thione Seck
Music Meeting

De esoterische wereld van Erik Satie
Kassiopeia Music

Kamermuziek Thomas Adès
Koninklijk Concertgebouworkest

Toonzetters
Buma Cultuur, Muziekcentrum Nederland

Markus Stockhausen & Metropole Orkest
Metropole Orkest

Fuel & Context
Conservatorium van Amsterdam
Koninklijk Conservatorium Den Haag
Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen
Spui25
Solid Ground Movement
Bioscoop Het Ketelhuis

TOTAALPROGRAMMA HOLLAND FESTIVAL 2011

Multidisciplinair

A.M. – Arnoud Noordegraaf
Before I Sleep – dreamthinkspeak, Tristan Sharps
Delusion – Laurie Anderson
Human Music Box – The Irrepressibles
Iannis Xenakis: Composer, Architect, Visionary
Mea Culpa – Burgtheater Wien, Christoph Schlingensiefel
Sandglasses – Justé Janulyté
The Long Count – Leden van The National & Guests
Via Intolleranza II – Festspielhaus Afrika gGmbH, Christoph Schlingensiefel
You can speak, you are an animal – Massimo Furlan
Your Name in Lights – John Baldessari

Theater

De Russen! – Toneelgroep Amsterdam, Ivo van Hove
Hot Pepper, Air Conditioner, and the Farewell Speech chelfitsch, Tokio, Toshiki Okada
Leonce & Lena – Maladype Theatre, Zoltán Balázs
On the Concept of the Face, Regarding the Son of God Romeo Castellucci, Società Raffaello Sanzio
The School for Scandal Barbican, Deborah Warner
The Select (The Sun Also Rises) Elevator Repair Service, John Collins
Un Tramway Odéon-Théâtre de l'Europe, Isabelle Huppert, Krzysztof Warlikowski
The Wooster Group's version of Tennessee Williams' Vieux Carré

Opera & muziektheater

Dionysos – De Nederlandse Opera, Wolfgang Rihm
Fela! Bill T. Jones
Jevegeni Onjegin – De Nederlandse Opera, Pjotr Iljitsj Tsjaikovski
Opera in het park: Jevegeni Onjegin – De Nederlandse Opera, Pjotr Iljitsj Tsjaikovski
Kunqu: de jade baarspeld – China Northern Kunqu Opera Theatre, Wei Chunrong
The Cricket Recovers – Richard Ayres, VocaalLAB, Asko|Schönberg
Une flûte enchantée – W.A. Mozart, Peter Brook
Utopia :: 47 – a very last Passion – Muziektheater Transparant, BLNDMAN

Dans

Birds With Skymirrors – MAU, Lemi Ponifasio
Cberkaoui|Dawson – Het Nationale Ballet, David Dawson, Sidi Larbi Cherkaoui
Jagden und Formen (Zustand 2008) – Ensemble Modern Frankfurt, Sasha Waltz & Guests, Wolfgang Rihm
Nya – Compagnie La Baraka, Abou Lagraa
The show must go on – Jérôme Bel

Muziek

Around Robert Wyatt – Orchestre National de Jazz, Perry Blake, Erik Truffaz
Dances of ascents – Radio Kamer Filharmonie, Diabolus in Musica, Alexander Knaifel
De esoterische wereld van Erik Satie – Arjen Klerkx, Reinbert de Leeuw
En Route: Thomas Adès – Koninklijk Concertgebouw-orkest, Matthijs Vermeulen, Thomas Adès
Fairouz
Fratelli Mancuso – Enzo & Lorenzo Mancuso
Kamermuziek Thomas Adès – Leden van het Koninklijk Concertgebouw-orkest
Markus Stockhausen & Metropole Orkest
Quid est Deus? – ZaterdagMatinee, Jaap van Zweden, Wolfgang Rihm
The Edge of Heaven – Gary Lucas
The Rape of Lucretia – Angelika Kirchschrager, Ian Bostridge, Oliver Knussen, Benjamin Britten
Thione Seck – Orientation
Tongue of the Invisible – musikFabrik, Uri Caine, Liza Lim
Toonzetters
Xenakis 1234 Iannis Xenakis, Amsterdam Sinfonietta, Asko|Schönberg, Slagwerk Den Haag, Residentie Orkest

Fuel & Context

Voorproefjes in de Bijenkorf
 – *Fela!* Bill T. Jones
 – *A.M.* Arnoud Noordegraaf
 – *The Edge of Heaven* Gary Lucas & Friends
 – *Kunqu: De jade baarspeld* China Northern Kunqu Opera Theatre
 – *Delusion* Laurie Anderson
 – *De Russen!* Toneelgroep Amsterdam
 – *Diederik Rijnstra*, trompettist en componist
 – *Alban Claret Gitaartrio*
 – *The Cricket Recovers* Asko|Schönberg, VocaalLAB Nederland
 – *Fratelli Mancuso*

- *You can speak, you are an animal* Massimo Furlan
- Arabisch live cooking programma i.v.m. optreden van Fairouz

Mint Hotel Lunchconcerten

- Alban Claret Gitaartrio
- Allegoria Ensemble
- Trio Henry Orlando Villca Suntura

Mint Hotel Late Night-concerten

- Gary Lucas & Friends
- Karsu Dönmez
- Susana Raya

Films van Christoph Schlingensief

- *100 Jahre Adolf Hitler*
- *Das Deutsche Kettensägenmassaker*
- *Egomania*
- *Freakstars 3000*
- *Mutters Maske*
- *Schlingensief und Seine Filme*
- Schlingensief's korte films:

Mein 1. Film

Das Geheimnis des Grafen Kaunitz

Mensch Mami wir drehn 'nen Film

- *Terror 2000*
- *The African Twintowers*

Films van Spalding Gray

- *Gray's Anatomy*
- *Swimming to Cambodia*
- *And everything is going fine*

Trouble with Nigeria? Paneldiscussie in Spui25.

Masterclass

- Abou Lagraa met dansers van Solid Ground Movement.
- Gary Lucas
- Zoltan Balász

Boekpresentatie *Mickery Theatre, an imperfect archaeology*.

Gratis rondleiding door Xenakis-tentoonstelling door curator Sharon Kanach.

Dramaturgieproject rondom *The show must go on*.

Afterparty in Paradiso met spelers en band van de musical *Fela!* en de jonge Amsterdamse groep Jungle by Night.

Jamsessie in het Bimhuis met spelers en band van de musical *Fela!*

OVERZICHT MEDEWERKERS

Vaste medewerkers Holland Festival 2011

Artistiek directeur

Pierre Audi

Zakelijk directeur

Annet Lekkerkerker

Programmering

Annemieke Keurentjes (research & development/
programmeur theater en dans)

Jochem Valkenburg (programmeur muziek en
muziektheater), vanaf 1-9-2011

Lieven Bertels (artistiek coördinator/muziek), tot
1-10-2011

Productie

Sigi Giesler (hoofd), Han van Poucke, Joke van
Amersfoort, Peter Romkema (technisch coördinator)

Communicatie & marketing

Norbert Bode (hoofd), Erna Theys, Gertjan Pruijm,
Jody Handgraaf

Sponsor- en fondsenwerving

Ingrid Janssen (hoofd), tot 15-11-2011

Esther van der Veldt, vanaf 1-11-2011

Financiën

Servaas Hensen (hoofd), Ingrid Baltus

Directiesecretaresse/coördinator relatieontvangsten

Harmina Snoodijk

Archief

Henny Knap-Go

Tijdelijke/freelance festivalmedewerkers Holland Festival 2011

Communicatie & marketing

Arianne den Haan, Anne-Fleur Huiskamp (vrijwil-
liger), Marleen Suttorp, Nicole van den Ham, Rob
Schwarz

Productie

Ad van der Koog, Tiedo Wilschut, Janneke den
Engelsen, Djoere de Jong, Dominique Slegers, Daniël
Kuipers, Bas Peeters, Daphne Bosschaart, Dirk Hout-
hof, Frits Janszen, Jack de Boer, Kirsten Visser, Laura
Molenaar, Marianne Noorlander, Miki Zeelander,
Pomme van Vught, Niek Snel, Nienke Mur, Peter
Peereboom, Pieter Loman, Richard Paul, Rick
Liesveld, Robert Wit, Roel Evenhuis, Témy Phem,
Tim Senden, Tom van de Loo, Wim van 't Klooster

Sponsor- en fondsenwerving

Marischka Leenaers (hoofd a.i.), vanaf 1-11-2011
Leonoor Bergen

Secretariaat

Liesbeth Beneder, Margot van Gilst

Stagiaires communicatie & marketing/productie/ programmering/sponsor- en fondsenwerving

Laura Reijnders (Rijksuniversiteit Groningen,
Kunsten, Cultuur en Media)

Kateřina Koutná (Academy of Performing Arts,
Prague-Music Management)

Norma Schiphof (Universiteit van Amsterdam,
Cultuurwetenschap)

Barbara Janssen (Hogeschool voor de Kunsten
Utrecht, Theatermanagement)

Rianne Borren (Hogeschool voor de Kunsten
Utrecht, Theatermanagement)

Romy Rigter (Hogeschool voor de Kunsten Utrecht,
Theatermanagement)

Seline Gosling (Amsterdamse Hogeschool voor de
Kunsten/OPP)

HET HOLLAND FESTIVAL 2011 IS MEDE MOGELIJK GEMAAKT DOOR

Governors

G.J. van den Bergh en
C. van den Bergh-Raat
R.F. van den Bergh
J. van den Broek
W.L.J. Bröcker
J. Fleury
V. Halberstadt
J. Kat en B. Johnson
Ton en Maya Meijer-Bergmans
Sijbolt Noorda en Mieke van der Weij
Robert Jan en Mélanie van Ogtrop-Quintus
Irina en Marcel van Poecke
Françoise van Rappard-Wanninkhof
A. Ruys en M. Ruys-van Haaften
M. Sanders
S. Tóth
Elise Wessels-van Houdt

Vrienden Holland Festival

Accenture B.V.
Beam Systems
De Nederlandsche Bank N.V.
DLA Piper N.V.
ING Groep
Rabobank Nederland
Ten Have Change Management
WPG Uitgevers B.V.

Cultuurminnaars

Beschermers

J. Docter en E. van Luijk, H. Doek,
L. Dommering-van Rongen, Chr. van Eeghen,
J. Houwert, R. Kupers en H. van Eeghen,
H. en I. Lindenbergh-Sluis, F. Molenaar,
F. Mulder, P. Wakkie, T. Winkelman

Begunstigers

M. Beekman, K. de Bok, B. Boor, M. Daamen,
J. Damen, J. Drupsteen, Ch. Engeler, E. Granpré
Molière, D. Grobbe, J. Haalebos, M. Henriques de
Castro, L.D.M.E. van Heteren, S. Hodes,
J. Hopman, G. van der Hulst, H. Jens, J. Keukens,
A. van der Linden-Taverne, T. Lodder,
D. van der Meer, E. van der Meer-Blok,

A. Mees-Lubberman, H. Pinkster, Wessel Reinink,
B. Robbers, I. Snelleman, A. Sonnen, V. Spiehler
(VS), H. Tjeenk Willink, J. Vanders (VS), H. van der
Veen, A. Vreugdenhil, W. Vroom, M. van Wulfften
Palthe

Liefhebbers

551 Liefhebbers

en anonieme donateurs

Réseau Varèse

Het Holland Festival is lid van Réseau Varèse, het internationale netwerk, dat zich ten doel stelt de Europese hedendaagse muziek te ondersteunen door het opzetten van coproducties en internationale tournees.

Amsterdam Festivals

Het Holland Festival is lid van Amsterdam Festivals.

HET HOLLAND FESTIVAL 2011
IS MEDE MOGELIJK GEMAAKT
DOOR

Subsidiënten

Hoofdbegunster

Mediapartners

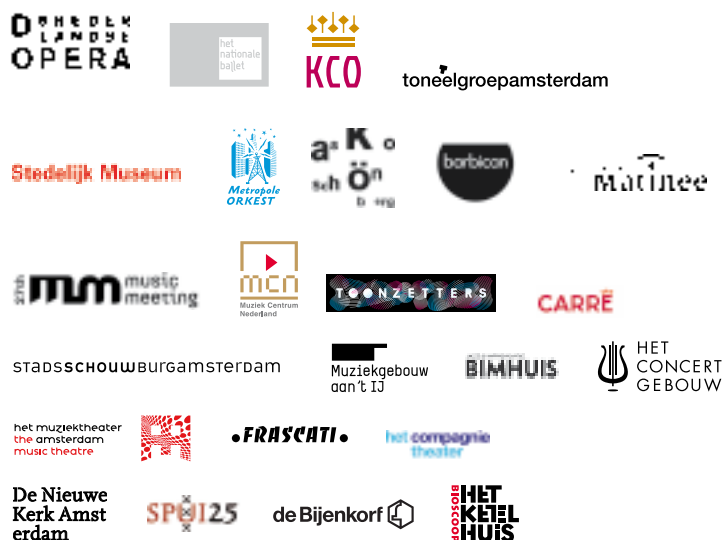
Sponsors

Fondsen & instellingen

Partners

1 – 26 JUNI 2011

HOLL

WWW.HOLLANDFESTIVAL.NL

FES

LAND

STIVAL